

Oracle PL/Sql

widoki, funkcje, procedury, triggery ćwiczenie

Imiona i nazwiska autorów: Dawid Żak, Szymon Migas

Tabele

- Trip wycieczki
 - trip_id identyfikator, klucz główny
 - trip_name nazwa wycieczki
 - o country nazwa kraju
 - trip_date data
 - max_no_places maksymalna liczba miejsc na wycieczkę
- Person osoby
 - person_id identyfikator, klucz główny
 - firstname imię
 - lastname nazwisko
- Reservation rezerwacje/bilety na wycieczkę
 - reservation_id identyfikator, klucz główny
 - trip_id identyfikator wycieczki
 - person_id identyfikator osoby
 - status status rezerwacji
 - N New Nowa
 - P Confirmed and Paid Potwierdzona i zapłacona
 - C Canceled Anulowana
- · Log dziennik zmian statusów rezerwacji
 - log_id identyfikator, klucz główny
 - reservation_id identyfikator rezerwacji
 - log_date data zmiany
 - status status

```
{\color{red}\mathsf{create}} \ \mathsf{sequence} \ \mathsf{s\_reservation\_seq}
  start with 1
   increment by 1;
create table reservation
  reservation_id int not null
    constraint pk_reservation
       primary key,
  trip_id int,
  person_id int,
 status char(1)
alter table reservation
   modify reservation_id int default s_reservation_seq.nextval;
alter table reservation
add constraint reservation_fk1 foreign key
( person_id ) references person ( person_id );
alter table reservation
add constraint reservation_fk2 foreign key
( trip_id ) references trip ( trip_id );
alter table reservation
{\tt add} \ {\tt constraint} \ {\tt reservation\_chk1} \ {\tt check}
(status in ('N','P','C'));
```

```
create sequence s_log_seq
  start with 1
  increment by 1;
create table log
   log_id int not null
       constraint pk_log
       primary key,
   reservation_id int not null,
   log_date date not null,
   status char(1)
);
alter table log
   modify log_id int default s_log_seq.nextval;
alter table log
add constraint log_chk1 check
(status in ('N','P','C')) enable;
alter table log
add constraint log_fk1 foreign key
( reservation_id ) references reservation ( reservation_id );
```

Dane

Należy wypełnić tabele przykładowymi danymi

- · 4 wycieczki
- 10 osób
- · 10 rezerwacji

Dane testowe powinny być różnorodne (wycieczki w przyszłości, wycieczki w przeszłości, rezerwacje o różnym statusie itp.) tak, żeby umożliwić testowanie napisanych procedur.

W razie potrzeby należy zmodyfikować dane tak żeby przetestować różne przypadki.

```
-- trin
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Wycieczka do Paryza', 'Francja', to_date('2023-09-12', 'YYYY-MM-DD'), 3);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Piekny Krakow', 'Polska', to_date('2025-05-03','YYYY-MM-DD'), 2);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Znow do Francji', 'Francja', to_date('2025-05-01','YYYY-MM-DD'), 2);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Hel', 'Polska', to_date('2025-05-01','YYYY-MM-DD'), 2);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Wakacje w Rzymie', 'Włochy', to_date('2022-07-15', 'YYYY-MM-DD'), 5);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Zwiedzanie Londynu', 'Wielka Brytania', to_date('2023-03-10', 'YYYY-MM-DD'), 10);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Safari w Kenii', 'Kenia', to_date('2025-08-20', 'YYYY-MM-DD'), 15);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Podróż do Tokio', 'Japonia', to_date('2025-12-05', 'YYYY-MM-DD'), 20);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Rejs po Karaibach', 'Karaiby', to_date('2026-01-15', 'YYYY-MM-DD'), 25);
insert into trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
values ('Zwiedzanie Aten', 'Grecja', to_date('2026-04-10', 'YYYY-MM-DD'), 120);
 -- person
insert into person(firstname, lastname)
values ('Jan', 'Nowak');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Jan', 'Kowalski');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Jan', 'Nowakowski');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Novak', 'Nowak');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Anna', 'Kowalska');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Piotr', 'Zieliński');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Maria', 'Wiśniewska');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Tomasz', 'Lewandowski');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Katarzyna', 'Nowicka');
insert into person(firstname, lastname)
values ('Michał', 'Szymański');
-- reservation
 -- trip1
insert into reservation(trip_id, person_id, status)
values (1, 1, 'P');
insert into reservation(trip_id, person_id, status)
```

```
values (1, 2, 'N');
-- trip 2
insert into reservation(trip_id, person_id, status)
values (2, 1, 'P');
insert into reservation(trip_id, person_id, status)
values (2, 4, 'C');
insert into reservation(trip_id, person_id, status)
values (2, 4, 'P');
-- trip 4
-- trip 5
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (5, 3, 'P', 2);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (5, 6, 'N', 1);
-- trip 6
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (6, 2, 'P', 3);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (6, 4, 'C', 1);
-- trip 7
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (7, 5, 'P', 4);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (7, 1, 'N', 2);
 -- trip 8
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (8, 7, 'P', 5);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (8, 8, 'N', 3);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (9, 9, 'P', 6);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (9, 10, 'C', 2);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (10, 1, 'P', 1);
insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (10, 2, 'N', 4);
```

proszę pamiętać o zatwierdzeniu transakcji

Zadanie 0 - modyfikacja danych, transakcje

Należy zmodyfikować model danych tak żeby rezerwacja mogła dotyczyć kilku miejsc/biletów na wycieczkę

- do tabeli reservation należy dodać pole
 - no_tickets
- · do tabeli log należy dodac pole
 - no_tickets

Należy zmodyfikować zestaw danych testowych

Należy przeprowadzić kilka eksperymentów związanych ze wstawianiem, modyfikacją i usuwaniem danych oraz wykorzystaniem transakcji

Skomentuj dzialanie transakcji. Jak działa polecenie commit, rollback?.

Co się dzieje w przypadku wystąpienia błędów podczas wykonywania transakcji? Porównaj sposób programowania operacji wykorzystujących transakcje w Oracle PL/SQL ze znanym ci systemem/językiem MS Sqlserver T-SQL

pomocne mogą być materiały dostępne tu:

https://upel.agh.edu.pl/mod/folder/view.php?id=311899

w szczególności dokument: 1_ora_modyf.pdf

```
ALTER TABLE reservation
ADD no_tickets INT DEFAULT 1;

ALTER TABLE log
ADD no_tickets INT;
```

Transakcje w Oracle PL/SQL służą do bezpieczniejszego przeprowadzania operacji na bazie danych. Dają nam możliwość cofnięcia ostatnich zmian, które mogły spowodować różnego rodzaju problemy (za pomocą polecenia rollback). W przypadku wystąpienia błędów w transakcji polecenie COMMIT nie zostanie wykonane automatycznie, będziemy mogli poprawić błąd lub cofnąć wcześniej wykonane polecenia za pomocą ROLLBACK.

Oracle vs. MS SQL

 W MS SQL transakcje muszą być rozpoczynane jawnie poprzez BEGIN TRANSACTION, natomiast w Oracle transakcja jest rozpoczynana przy pierwszym poleceniu UPDATE, INSERT, DELETE (w trybie write) Obsługa błędów w Oracle odbywa się za pomocą BEGIN...EXCEPTION, gdzie w MS SQL stosowało się składnie bardziej zbliżoną do TRY/CATCH

Zadanie 1 - widoki

Tworzenie widoków. Należy przygotować kilka widoków ułatwiających dostęp do danych. Należy zwrócić uwagę na strukturę kodu (należy unikać powielania kodu)

Widoki:

- vw_reservation
 - widok łączy dane z tabel: trip, person, reservation
 - zwracane dane: reservation_id , country , trip_date , trip_name , firstname , lastname , status ,
 trip_id , person_id , no_tickets
- vw_trip
 - widok pokazuje liczbę wolnych miejsc na każdą wycieczkę
 - zwracane dane: trip_id , country , trip_date , trip_name , max_no_places , no_available_places (liczba wolnych miejsc)
- vw_available_trip
 - podobnie jak w poprzednim punkcie, z tym że widok pokazuje jedynie dostępne wycieczki (takie które są w przyszłości i są na nie wolne miejsca)

Proponowany zestaw widoków można rozbudować wedle uznania/potrzeb

- · np. można dodać nowe/pomocnicze widoki, funkcje
- · np. można zmienić def. widoków, dodając nowe/potrzebne pola

Zadanie 1 - rozwiązanie

Widok vw_reservation

```
CREATE
OR REPLACE VIEW vw_reservation AS
SELECT
   r.reservation_id,
   t.country,
   t.trip_date,
   t.trip_name,
   p.firstname,
   p.lastname,
   r.status,
   r.trip_id,
   r.person_id,
   r.no_tickets
   reservation r
   JOIN trip t ON r.trip_id = t.trip_id
   JOIN person p ON r.person_id = p.person_id;
```

Widok vw_trip

```
CREATE

OR REPLACE VIEW vw_trip AS

SELECT

t.trip_id,
t.country,
t.trip_date,
t.trip_name,
t.max_no_places,
t.max_no_places - NVL(SUM(r.no_tickets), 0) AS no_available_places

FROM

trip t

LEFT JOIN

reservation r ON t.trip_id = r.trip_id AND r.status != 'C'

GROUP BY
t.trip_id, t.country, t.trip_date, t.trip_name, t.max_no_places;
```

Widok vw_available_trip

```
CREATE OR REPLACE VIEW vw_available_trip AS

SELECT

trip_id,
country,
trip_date,
trip_name,
max_no_places,
no_available_places

FROM
vw_trip

WHERE
trip_date > SYSDATE
AND no_available_places > 0;
```

Zadanie 2 - funkcje

Tworzenie funkcji pobierających dane/tabele. Podobnie jak w poprzednim przykładzie należy przygotować kilka funkcji

ułatwiających dostęp do danych

Procedury:

- f_trip_participants
 - zadaniem funkcji jest zwrócenie listy uczestników wskazanej wycieczki
 - parametry funkcji: trip_id
 - funkcja zwraca podobny zestaw danych jak widok vw_reservation
- f_person_reservations
 - · zadaniem funkcji jest zwrócenie listy rezerwacji danej osoby
 - parametry funkcji: person_id
 - funkcja zwraca podobny zestaw danych jak widok vw_reservation
- f_available_trips_to
 - zadaniem funkcji jest zwrócenie listy wycieczek do wskazanego kraju, dostępnych w zadanym okresie czasu (od date_from do date_to)
 - parametry funkcji: country , date_from , date_to

Funkcje powinny zwracać tabelę/zbiór wynikowy. Należy rozważyć dodanie kontroli parametrów, (np. jeśli parametrem jest trip_id to można sprawdzić czy taka wycieczka istnieje). Podobnie jak w przypadku widoków należy zwrócić uwagę na strukturę kodu

Czy kontrola parametrów w przypadku funkcji ma sens?

· jakie są zalety/wady takiego rozwiązania?

Proponowany zestaw funkcji można rozbudować wedle uznania/potrzeb

· np. można dodać nowe/pomocnicze funkcje/procedury

Zadanie 2 - rozwiązanie

Zaczęliśmy od zdefiniowania typu danych, które będą zwracane przez dwie pierwsze funkcje, mają to być dane podobne do zestawu z widoku w_reservation

```
CREATE OR REPLACE TYPE reservation_info AS OBJECT

(

RESERVATION_ID NUMBER,
COUNTRY VARCHAR2(50),
TRIP_DATE DATE,
TRIP_NAME VARCHAR2(100),
FIRSTNAME VARCHAR2(50),
LASTNAME VARCHAR2(50),
STATUS CHAR,
TRIP_ID NUMBER,
PERSON_ID NUMBER,
NO_TICKETS NUMBER
);

-- Typ danych dla wyjścia funkcji
CREATE OR REPLACE TYPE reservation_info_table IS TABLE OF reservation_info;
```

Podobnie dla trzeciej funkcji i widoku vw available trips

```
create type available_trips_info as object
(
    TRIP_ID NUMBER,
    COUNTRY VARCHAR2(50),
    TRIP_DATE DATE,
    TRIP_NAME VARCHAR2(100),
    MAX_NO_PLACES NUMBER,
    NO_AVAILABLE_PLACES NUMBER
);

-- Typ danych dla wyjścia funkcji
create type available_trips_info_table is table of available_trips_info;
```

Funkcja f_trip_participants

```
create or replace function f_trip_participants(trip_id varchar)
    return reservation_info_table
as
    result reservation_info_table;
begin
    select RESERVATION_INFO(vw.RESERVATION_ID, vw.COUNTRY, vw.TRIP_DATE, vw.TRIP_NAME, vw.FIRSTNAME, vw.STATUS, vw.TRIP_ID, vw.PERSON_ID, vw.NO_TICKETS) bulk collect
    into result
    from vw_reservation vw
    where vw.trip_id = f_trip_participants.trip_id;
    return result;
end;

-- Przykład wywołania funkcji
select * from f_trip_participants(1)
```

Funkcja f_person_reservations

```
create or replace function f_person_reservation(person_id NUMBER)
    return RESERVATION_INFO_TABLE

as
    result RESERVATION_INFO_TABLE;
begin
    select RESERVATION_INFO(vw.RESERVATION_ID, vw.COUNTRY, vw.TRIP_DATE, vw.TRIP_NAME, vw.FIRSTNAME, vw.STATUS, vw.TRIP_ID, vw.PERSON_ID, vw.NO_TICKETS) bulk collect
    into result
    from Vw_RESERVATION vw
    where vw.PERSON_ID = f_person_reservation.person_id;

    return result;
end;

-- Przykład wywołania funkcji
select * from f_person_reservation(1);
```

Funkcja f_available_trips_to

Zadanie 3 - procedury

Tworzenie procedur modyfikujących dane. Należy przygotować zestaw procedur pozwalających na modyfikację danych oraz kontrolę poprawności ich wprowadzania

Procedury

- p_add_reservation
 - zadaniem procedury jest dopisanie nowej rezerwacji
 - parametry: trip_id , person_id , no_tickets
 - procedura powinna kontrolować czy wycieczka jeszcze się nie odbyła, i czy sa wolne miejsca
 - o procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli log
- p_modify_reservation_status
 - zadaniem procedury jest zmiana statusu rezerwacji
 - parametry: reservation_id , status
 - procedura powinna kontrolować czy możliwa jest zmiana statusu, np. zmiana statusu już anulowanej wycieczki
 (przywrócenie do stanu aktywnego nie zawsze jest możliwa może już nie być miejsc)
 - procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli log
- p_modify_reservation
 - zadaniem procedury jest zmiana statusu rezerwacji
 - parametry: reservation_id , no_tickets
 - procedura powinna kontrolować czy możliwa jest zmiana liczby sprzedanych/zarezerwowanych biletów może już nie być miejsc
 - procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli log
- p_modify_max_no_places
 - zadaniem procedury jest zmiana maksymalnej liczby miejsc na daną wycieczkę
 - parametry: trip_id , max_no_places
 - · nie wszystkie zmiany liczby miejsc są dozwolone, nie można zmniejszyć liczby miejsc na wartość poniżej liczby

zarezerwowanych miejsc

Należy rozważyć użycie transakcji

Należy zwrócić uwagę na kontrolę parametrów (np. jeśli parametrem jest trip_id to należy sprawdzić czy taka wycieczka istnieje, jeśli robimy rezerwację to należy sprawdzać czy są wolne miejsca itp..)

Proponowany zestaw procedur można rozbudować wedle uznania/potrzeb

• np. można dodać nowe/pomocnicze funkcje/procedury

Zadanie 3 - rozwiązanie

Procedura p_add_reservation

```
create procedure p_add_reservation(trip_id int, person_id int, no_tickets int)
as
   v_trip_date
   v_available_places NUMBER;
   v_reservation_id NUMBER;
  v_count
begin
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM trip
   WHERE trip_id = p_add_reservation.trip_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM person
   WHERE person_id = p_add_reservation.person_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT trip_date, no_available_places
   INTO v_trip_date, v_available_places
   FROM vw_trip
   WHERE trip_id = p_add_reservation.trip_id;
   IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
      RETURN;
   END IF;
   IF v_available_places < no_tickets THEN</pre>
      RETURN;
   END IF;
   INSERT INTO RESERVATION (trip_id, person_id, status, no_tickets)
   VALUES (trip_id, person_id, 'N', no_tickets)
   RETURNING reservation_id INTO v_reservation_id;
   INSERT INTO LOG (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
   VALUES (v_reservation_id, SYSDATE, 'N', no_tickets);
   COMMIT;
end:
```

Procedura p_modify_reservation_status

```
create or replace procedure p_modify_reservation_status(p_reservation_id INT, p_status CHAR)
as
   v_current_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
   v_no_tickets NUMBER;
   v_trip_date DATE;
   v_available_places NUMBER;
   v_count NUMBER;
begin
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT status, trip_id, no_tickets
   INTO v_current_status, v_trip_id, v_no_tickets
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_current_status = p_status THEN
      RETURN;
   END IF;
   IF v_current_status = 'C' AND (p_status = 'P' OR p_status = 'N') THEN
       SELECT COUNT(*) INTO v_count
       FROM trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
       IF v_count = 0 THEN
          RETURN;
       END IF;
       SELECT trip_date, no_available_places
       INTO v_trip_date, v_available_places
       FROM vw_trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
       IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
          RETURN;
       END IF;
       IF v_available_places < v_no_tickets THEN</pre>
           RETURN;
       END IF;
   END IF;
   UPDATE reservation
   SET status = p_status
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   INSERT INTO LOG (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
   VALUES (p_reservation_id, SYSDATE, p_status, v_no_tickets);
   COMMIT;
end;
```

Procedura p_modify_reservation

```
create or replace procedure p_modify_reservation(p_reservation_id INT, p_no_tickets INT)
as
   v_current_tickets NUMBER;
   v_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
  v_trip_date DATE;
   v_available_places NUMBER;
   v_count NUMBER;
   v_additional_tickets NUMBER;
begin
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT no_tickets, status, trip_id
   INTO v_current_tickets, v_status, v_trip_id
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_current_tickets = p_no_tickets THEN
      RETURN;
   END IF:
   IF v_status != 'C' AND p_no_tickets > v_current_tickets THEN
       v_additional_tickets := p_no_tickets - v_current_tickets;
       SELECT COUNT(*) INTO v_count
       FROM trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
       IF v_count = 0 THEN
          RETURN;
       END IF;
       SELECT trip_date, no_available_places
       INTO v_trip_date, v_available_places
       FROM vw_trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
       IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
          RETURN;
       END IF;
       IF v_available_places < v_additional_tickets THEN</pre>
       END IF;
   END IF;
   UPDATE reservation
   SET no_tickets = p_no_tickets
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   INSERT INTO LOG (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
   VALUES (p_reservation_id, SYSDATE, v_status, p_no_tickets);
```

```
COMMIT;
end;
```

Procedura p_modify_max_no_places

```
create or replace procedure p_modify_max_no_places(
   p_trip_id IN NUMBER,
   p\_max\_no\_places \ \underline{\textbf{IN}} \ NUMBER
as
   v_current_max_places NUMBER;
   v_reserved_places NUMBER;
   v_count NUMBER;
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM vw_trip
   WHERE trip_id = p_trip_id;
   IF v_count = 0 THEN
       RETURN;
   END IF;
   SELECT max_no_places, (max_no_places - no_available_places) INTO v_current_max_places, v_reserved_places
   FROM vw_trip
   WHERE trip_id = p_trip_id;
    IF v_current_max_places = p_max_no_places THEN
       RETURN;
    END IF;
    IF p_max_no_places < v_reserved_places THEN</pre>
   END IF;
   UPDATE trip
   SET max_no_places = p_max_no_places
    WHERE trip_id = p_trip_id;
    COMMIT;
end;
```

Zadanie 4 - triggery

Zmiana strategii zapisywania do dziennika rezerwacji. Realizacja przy pomocy triggerów

Należy wprowadzić zmianę, która spowoduje, że zapis do dziennika będzie realizowany przy pomocy trigerów

Triggery:

· trigger/triggery obsługujące

- · dodanie rezerwacji
- · zmianę statusu
- zmianę liczby zarezerwowanych/kupionych biletów
- · trigger zabraniający usunięcia rezerwacji

Oczywiście po wprowadzeniu tej zmiany należy "uaktualnić" procedury modyfikujące dane.

UWAGA

Należy stworzyć nowe wersje tych procedur (dodając do nazwy dopisek 4 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności

Należy przygotować procedury: p_add_reservation_4 , p_modify_reservation_status_4 , p_modify_reservation_4

Zadanie 4 - rozwiązanie

W celu modyfikacji procedur wystarczy usunąć część definicji procedury z poleceniem INSERT na tabeli L0G.

Trigger obsługujący dodanie nowej rezerwacji: tr_reservation_insert_log

Po wstawieniu danych do tabeli reservation dodaje wpis do tabeli log informujący o zmianach.

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER tr_reservation_insert_log
AFTER INSERT ON reservation
FOR EACH ROW
BEGIN
INSERT INTO log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
VALUES (:NEW.reservation_id, SYSDATE, :NEW.status, :NEW.no_tickets);
END;
```

Zmodyfikowana procedura p_add_reservation

```
create procedure p_add_reservation_4(trip_id int, person_id int, no_tickets int)
   v_trip_date DATE;
    v_available_places NUMBER;
   v_reservation_id NUMBER;
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
    FROM trip
   WHERE trip_id = p_add_reservation_4.trip_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN:
   END IF:
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   WHERE person_id = p_add_reservation_4.person_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN:
    END IF;
    SELECT trip_date, no_available_places
   INTO v_trip_date, v_available_places
   FROM vw trip
   WHERE trip_id = p_add_reservation_4.trip_id;
   IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
    END IF;
   IF v_available_places < no_tickets THEN</pre>
   END IF;
    INSERT INTO RESERVATION (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    VALUES (trip_id, person_id, 'N', no_tickets)
    RETURNING reservation_id INTO v_reservation_id;
end:
```

Trigger obsługujący zmianę statusu rezerwacji tr_reservation_status_update_log

Po aktualizacji statusu rezerwacji dodawany jest wpis do tabeli log informujący o zmianach

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER tr_reservation_status_update_log

AFTER UPDATE OF status ON reservation

FOR EACH ROW

WHEN (OLD.status != NEW.status)

BEGIN

INSERT INTO log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)

VALUES (:NEW.reservation_id, SYSDATE, :NEW.status, :NEW.no_tickets);

END;
```

Zmodyfikowana procedura p_modify_reservation_status

```
create or replace procedure p_modify_reservation_status_4(p_reservation_id INT, p_status CHAR)
as
   v_current_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
   v_no_tickets NUMBER;
   v_trip_date DATE;
   v_available_places NUMBER;
   v_count NUMBER;
begin
    SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
    END IF;
    SELECT status, trip_id, no_tickets
    {\color{red} \textbf{INTO}} \  \, \textbf{v\_current\_status,} \  \, \textbf{v\_trip\_id,} \  \, \textbf{v\_no\_tickets}
    FROM reservation
    WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v_current_status = p_status THEN
       RETURN;
    END IF;
    IF v_current_status = 'C' AND (p_status = 'P' OR p_status = 'N') THEN
        SELECT COUNT(*) INTO v_count
        FROM trip
        WHERE trip_id = v_trip_id;
        IF v_count = 0 THEN
           RETURN;
        END IF;
        SELECT trip_date, no_available_places
        INTO v_trip_date, v_available_places
        FROM vw_trip
        WHERE trip_id = v_trip_id;
        IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
          RETURN;
        END IF;
        IF v_available_places < v_no_tickets THEN</pre>
           RETURN;
        END IF;
    END IF;
    UPDATE reservation
    SET status = p_status
    WHERE reservation_id = p_reservation_id;
end:
```

Trigger obsługujący zmianę liczby zarezerwowanych/kupionych biletów tr_reservation_tickets_update_log

Po aktualizacji liczby zakupionych/zarezerwowanych biletów jest dodawany odpowiedni rekord w tabeli log

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER tr_reservation_tickets_update_log

AFTER UPDATE OF no_tickets ON reservation

FOR EACH ROW

WHEN (OLD.no_tickets != NEW.no_tickets)

BEGIN

INSERT INTO log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)

VALUES (:NEW.reservation_id, SYSDATE, :NEW.status, :NEW.no_tickets);

END;
```

Zmodyfikowana procedura p_modify_reservation

```
create or replace procedure p_modify_reservation_4(p_reservation_id INT, p_no_tickets INT)
as
   v_current_tickets NUMBER;
   v_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
  v_trip_date DATE;
   v_available_places NUMBER;
   v_count NUMBER;
   v_additional_tickets NUMBER;
begin
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT no_tickets, status, trip_id
   INTO v_current_tickets, v_status, v_trip_id
    FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v_current_tickets = p_no_tickets THEN
      RETURN;
   END IF:
   IF v_status != 'C' AND p_no_tickets > v_current_tickets THEN
       v_additional_tickets := p_no_tickets - v_current_tickets;
        SELECT COUNT(*) INTO v_count
        FROM trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
       IF v_count = 0 THEN
          RETURN;
        END IF;
        SELECT trip_date, no_available_places
        {\bf INTO} \ v\_trip\_date, \ v\_available\_places
       FROM vw_trip
       WHERE trip_id = v_trip_id;
        IF v_trip_date < SYSDATE THEN</pre>
          RETURN;
       END IF;
       IF v_available_places < v_additional_tickets THEN</pre>
       END IF;
    END IF;
   UPDATE reservation
    SET no_tickets = p_no_tickets
    WHERE reservation_id = p_reservation_id;
end;
```

Trigger zabraniający usunięcia rezerwacji

W celu archiwizacji trigger tr_prevent_reservation_delete zabrania usuwania rezerwacji

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER tr_prevent_reservation_delete

BEFORE DELETE ON reservation

FOR EACH ROW

BEGIN

RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'Deletion of reservations is not allowed');

END;
```

Zadanie 5 - triggery

Zmiana strategii kontroli dostępności miejsc. Realizacja przy pomocy triggerów

Należy wprowadzić zmianę, która spowoduje, że kontrola dostępności miejsc na wycieczki (przy dodawaniu nowej rezerwacji, zmianie statusu) będzie realizowana przy pomocy trigerów

Triggery:

- · Trigger/triggery obsługujące:
 - · dodanie rezerwacji
 - zmianę statusu
 - zmianę liczby zakupionych/zarezerwowanych miejsc/biletów

Oczywiście po wprowadzeniu tej zmiany należy "uaktualnić" procedury modyfikujące dane.

UWAGA

Należy stworzyć nowe wersje tych procedur (np. dodając do nazwy dopisek 5 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

 $Nale\dot{z}y\;przygotowa\acute{c}\;procedury:\;p_add_reservation_5\;,\;p_modify_reservation_status_5\;,\;p_modify_reservation_5\;$

Zadanie 5 - rozwiązanie

Trigger obsługujący dodawanie rezerwacji

Trigger tr_insert_reservation zapewnia, że rezerwacja spełnia wszystkie warunki aby mogła zostać wstawiona do bazy.

```
create or replace trigger TR_INSERT_RESERVATION
   before insert
   on RESERVATION
   for each row
declare
   v_count int;
   v_trip_date date;
   v_available_places int;
   select count(*)
   into v_count
   from trip t
   where t.trip_id = :new.trip_id;
   if v count = 0 then
       RAISE_APPLICATION_ERROR(-20010, 'Trip does not exist!');
   select count(*)
   into v_count
   where p.person_id = :new.person_id;
   if v_count = 0 then
      RAISE_APPLICATION_ERROR(-20020, 'Person does not exist!');
   select trip_date, no_available_places
   into v_trip_date, v_available_places
   from vw_trip
   where trip_id = :new.trip_id;
   if v_trip_date < SYSDATE then</pre>
      RAISE_APPLICATION_ERROR(-20030, 'Trip date from the past!');
    IF v_available_places < :new.no_tickets then</pre>
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20040, 'No available tickets!');
    end if:
```

Trigger obsługujący zmianę statusu rezerwacji oraz zmianę liczby biletów

Trigger tr_reservation_update odpowiada jednocześnie za zmianę statusu oraz liczby biletów podczas modyfikacji tabeli RESERVATION

Zakładamy, że możliwa jest zmiana liczby biletów niezależnie od statusu, jednakże niemożliwa jest modyfikacja jeżeli wycieczka już się odbyła

```
create trigger TR_RESERVATION_UPDATE
  before update
   on RESERVATION
   for each row
declare
   v_count int;
v_trip_date date;
   v_available_places int;
   select count(*)
   into v_count
   from reservation r
   where r.reservation_id = :new.reservation_id;
   if v count = 0 then
       RAISE_APPLICATION_ERROR(-20020, 'Reservation does not exist!');
   select trip_date, no_available_places
   into v_trip_date, v_available_places
   from vw_trip
   where trip_id = :new.trip_id;
   if v_trip_date < SYSDATE then</pre>
       RAISE_APPLICATION_ERROR(-20030, 'Trip date from the past!');
   end if;
    IF :old.status = 'C' AND (:new.status = 'P') THEN
       SELECT COUNT(*)
       INTO v_count
       FROM trip
       WHERE trip_id = :old.trip_id;
       IF v_count = 0 THEN
          RETURN;
       END IF;
       IF v_available_places < :new.no_tickets THEN</pre>
          RAISE_APPLICATION_ERROR(-20040, 'No available tickets!');
   END IF;
    if v_available_places < :new.no_tickets - :old.no_tickets then</pre>
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20040, 'No available tickets!');
    end if;
end;
```

Zmodyfikowane procedury

W każdej procedurze po podniesionym przez trigger błędzie zapewniana jest jego obsługa.

Procedura p_add_reservation

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_add_reservation_5(trip_id INT, person_id INT, no_tickets INT)

AS

BEGIN

INSERT INTO RESERVATION (trip_id, person_id, status, no_tickets)

VALUES (trip_id, person_id, 'N', no_tickets);

EXCEPTION

WHEN OTHERS THEN

DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);

END;

END;
```

Procedura p_modify_reservation_status

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_modify_reservation_status_5(p_reservation_id INT, p_status CHAR)
AS
   v_count NUMBER;
   v_current_status CHAR(1);
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
     RETURN;
   END IF;
   SELECT status INTO v_current_status
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v\_current\_status = p\_status THEN
    END IF;
    BEGIN
       UPDATE reservation
       SET status = p_status
       WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    EXCEPTION
       WHEN OTHERS THEN
           DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);
    END;
END;
```

Procedura p_modify_reservation

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_modify_reservation_5(p_reservation_id INT, p_no_tickets INT)
   v_count NUMBER;
   v_current_tickets NUMBER;
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT no_tickets INTO v_current_tickets
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_current_tickets = p_no_tickets THEN
       RETURN;
   END IF;
      UPDATE reservation
      SET no_tickets = p_no_tickets
       WHERE reservation_id = p_reservation_id;
       WHEN OTHERS THEN
           DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);
   END:
END;
```

Zadanie 6

Zmiana struktury bazy danych. W tabeli trip należy dodać redundantne pole no_available_places . Dodanie redundantnego pola uprości kontrolę dostępnych miejsc, ale nieco skomplikuje procedury dodawania rezerwacji, zmiany statusu czy też zmiany maksymalnej liczby miejsc na wycieczki.

Należy przygotować polecenie/procedurę przeliczającą wartość pola no_available_places dla wszystkich wycieczek (do jednorazowego wykonania)

Obsługę pola no_available_places można zrealizować przy pomocy procedur lub triggerów

Należy zwrócić uwagę na spójność rozwiązania.

UWAGA

Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

· zmiana struktury tabeli

```
alter table trip add
no_available_places int null
```

- polecenie przeliczające wartość no_available_places
 - należy wykonać operację "przeliczenia" liczby wolnych miejsc i aktualizacji pola no_available_places

Zadanie 6 - rozwiązanie

Po zmianie struktury tabeli przystąpiliśmy do uzupełniania wartości pola no_available_places za pomocą polecenia

```
UPDATE trip t
SET no_available_places = (
    SELECT t.max_no_places - NVL(SUM(r.no_tickets), 0)
    FROM reservation r
    WHERE r.trip_id = t.trip_id
    AND r.status != 'C'
    GROUP BY r.trip_id
);
```

Aby obsłużyć przypadek, gdy w tabeli reservation nie istnieje żaden rekord dla danej wycieczki wykonaliśmy kolejne polecenie:

```
UPDATE trip t
SET no_available_places = max_no_places
WHERE no_available_places IS NULL;
```

Nowe widoki

Widok vw_available_trip

Widok vw_trip

Widok vw_reservation pozostaje bez zmian, ponieważ nie korzysta on z pola no_available_places

Zmiana funkcji

Każda funkcja korzystająca ze starych widoków, została zmieniona tak, aby korzystała z nowych widoków (z końcówką '_6').

Zmiana triggerów

Podobnie jak w przypadku funkcji, zmiana obsługi polegała na zmienie metody pobierania informacji o wolnych miejscach

Uwaga

Wszystkie zmienione triggery i metody są umieszczone w pliku polecenia.sql

Zadanie 6a - procedury

Obsługę pola no_available_places należy zrealizować przy pomocy procedur

- procedura dodająca rezerwację powinna aktualizować pole no_available_places w tabeli trip
- podobnie procedury odpowiedzialne za zmianę statusu oraz zmianę maksymalnej liczby miejsc na wycieczkę
- · należy przygotować procedury oraz jeśli jest to potrzebne, zaktualizować triggery oraz widoki

UWAGA

Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6a - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

· może być potrzebne wyłączenie 'poprzednich wersji' triggerów

Zadanie 6a - rozwiązanie

Procedura p_add_reservation_6a służy do dodawania nowej rezerwacji korzystając z pola no_available_places w tabeli trip , jeżeli rezerwacja nie może zostać dodana wyłapie to trigger

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_add_reservation_6a(trip_id INT, person_id INT, no_tickets INT)

AS

BEGIN

INSERT INTO RESERVATION (trip_id, person_id, status, no_tickets)

VALUES (trip_id, person_id, 'N', no_tickets);

UPDATE trip

SET no_available_places = no_available_places - no_tickets

WHERE trip_id = p_add_reservation_6a.trip_id;

COMMIT;

EXCEPTION

WHEN OTHERS THEN

ROLLBACK;

DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);

END;

END;
```

Procedura p_modify_reservation_6a służy do zmiany ilości zarezerwowanych/kupionych biletów, uwzględniając pole no_available_places w tabeli trip

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_modify_reservation_6a(p_reservation_id INT, p_no_tickets INT)
AS
   v_count NUMBER;
   v_current_tickets NUMBER;
   v_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
   v_old_count NUMBER := 0;
   v_new_count NUMBER := 0;
   SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
   END IF;
   SELECT trip_id, no_tickets, status
   INTO v_trip_id, v_current_tickets, v_status
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
   IF v_current_tickets = p_no_tickets THEN
      RETURN;
   END IF;
   IF v_status != 'C' THEN
       v_old_count := v_current_tickets;
       v_new_count := p_no_tickets;
   END IF;
   BEGIN
       UPDATE reservation
       SET no_tickets = p_no_tickets
       WHERE reservation_id = p_reservation_id;
       IF v_status != 'C' THEN
           UPDATE trip
           SET no_available_places = no_available_places + (v_old_count - v_new_count)
           WHERE trip_id = v_trip_id;
       END IF;
   EXCEPTION
       WHEN OTHERS THEN
           DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);
   END;
END;
```

Trigger p_modify_reservation_status_6a służący do modyfikacji statusu rezerwacji

```
CREATE OR REPLACE PROCEDURE p_modify_reservation_status_6a(p_reservation_id INT, p_status CHAR)
   v_count NUMBER;
    v_current_status CHAR(1);
   v_trip_id NUMBER;
   v_no_tickets NUMBER;
   v_old_count NUMBER := 0;
   v_new_count NUMBER := 0;
    SELECT COUNT(*) INTO v_count
   FROM reservation
   WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v_count = 0 THEN
      RETURN;
    END IF;
    SELECT status, trip_id, no_tickets
    {\color{red} \textbf{INTO}} \  \, \textbf{v\_current\_status,} \  \, \textbf{v\_trip\_id,} \  \, \textbf{v\_no\_tickets}
    FROM reservation
    WHERE reservation_id = p_reservation_id;
    IF v_current_status = p_status THEN
    END IF;
    IF v_current_status != 'C' AND p_status = 'C' THEN
        v_old_count := v_no_tickets;
    ELSIF v_current_status = 'C' AND p_status != 'C' THEN
       v_new_count := v_no_tickets;
    END IF;
    BEGIN
        UPDATE reservation
       SET status = p_status
        WHERE reservation_id = p_reservation_id;
        IF v_old_count > 0 OR v_new_count > 0 THEN
            UPDATE trip
            SET no_available_places = no_available_places + (v_old_count - v_new_count)
           WHERE trip_id = v_trip_id;
        END IF;
    EXCEPTION
        WHEN OTHERS THEN
            DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Error: ' || SQLERRM);
    END:
END;
```

Zadanie 6b - triggery

- podczas dodawania rezerwacji trigger powinien aktualizować pole no available places w tabeli trip
- · podobnie, podczas zmiany statusu rezerwacji
- należy przygotować trigger/triggery oraz jeśli jest to potrzebne, zaktualizować procedury modyfikujące dane oraz widoki

UWAGA

Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6b - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

· może być potrzebne wyłączenie 'poprzednich wersji' triggerów

Zadanie 6b - rozwiązanie

Do obsługi dodawania, oraz modyfikacji rezerwacji nową metodą stworzyliśmy nowy trigger tr_reservation_update_places .

```
create or replace trigger TR_RESERVATION_UPDATE_PLACES
   after insert or update
   on RESERVATION
   for each row
DECLARE
   v old count NUMBER := 0;
   v_new_count NUMBER := 0;
   v_trip_id NUMBER;
   IF INSERTING THEN
       v_trip_id := :NEW.trip_id;
       IF :NEW.status != 'C' THEN
          v_new_count := :NEW.no_tickets;
      END IF;
   ELSIF UPDATING THEN
       v_trip_id := :NEW.trip_id;
        -- Cofanie rezerwacji
       IF :OLD.status != 'C' AND :NEW.status = 'C' THEN
           v_old_count := :OLD.no_tickets;
        -- Przywracanie rezerwacji
       ELSIF :OLD.status = 'C' AND :NEW.status != 'C' THEN
           v_new_count := :NEW.no_tickets;
        -- Zmiana między 'N' a 'P'
       ELSIF :OLD.status != 'C' AND :NEW.status != 'C' THEN
           v_old_count := :OLD.no_tickets;
           v_new_count := :NEW.no_tickets;
      END IF;
   END IF:
   IF v_old_count != v_new_count THEN
       UPDATE trip
       SET no_available_places = no_available_places + (v_old_count - v_new_count)
       WHERE trip_id = v_trip_id;
   END IF:
END;
```

Trigger tr_trip_update służący do aktualizacji pozostałych miejsc, po zwiększeniu limitu na daną wycieczkę

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER tr_trip_update

BEFORE UPDATE OF max_no_places ON trip

FOR EACH ROW

DECLARE

    v_reserved_places NUMBER;

BEGIN

    SELECT NVL(SUM(r.no_tickets), 0) INTO v_reserved_places

    FROM reservation r

    WHERE r.trip_id = :NEW.trip_id

    AND r.status != 'C';

IF :NEW.max_no_places < v_reserved_places THEN

    RAISE_APPLICATION_ERROR(-20060, 'Cannot reduce max places below already reserved count');

END IF;

:NEW.no_available_places := :NEW.max_no_places - v_reserved_places;

END;
```

Zadanie 7 - podsumowanie

Porównaj sposób programowania w systemie Oracle PL/SQL ze znanym ci systemem/językiem MS Sqlserver T-SQL

Największą różnicą dla nas było zastosowanie składni *commit* i *rollback* podczas wykonywania transakcji z bazą danych. Pozwoliły one na sprawdzenie, czy wykonywane przez nas operacje nie miałyby negatywnych konsekwencji dla danych przechowywanych w bazie.

Większość pozostałych konceptów nie różniła się zbytnio od poznanych przez nas wcześniej. Jedną z nowości był blok begin/end , który nie służy jedynie do grupowania transakcji, lecz także odpowiada za łapanie błędów, przy pomocy exception .

Język Oracle PL/SQL jest bardziej werbalny niż znany nam T-SQL, znaczna liczba operacji wymaga większej ilości kodu.

Obsługa błędów za pomocą try/catch w MS SQL była dla nas bardziej intuicyjna, ponieważ powielała ona te same praktyki, które poznaliśmy w innych językach programowania.